

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Agitacijski migljaji.

Z dežele, 30. septembra.

Na Kranjskem smo izvojevali že marsikatero lepo, pa tudi važno volilno bitko. V poslednjih teh volilnih bojih se je vidno pokazalo, da nastopata meščan in boljši kmet proti duhovenstvu in njegovemu posvetnemu spremstvu z vedno bolj utrjajočo se mislijo, da ločijo njega in politikujočega duhovnika gospodarska in duševna načela. Ni šlo le za to, če naj ta ali oni kandidat zmaga, ampak za izrazite strankarske težnje, kateri naj poslanec pomaga do uresničenja. V to strankarstvo so se stranke na Kranjskem že precej oživele, tako da je v zadnjem času agitatorjem ni bilo toliko truda z razlaganjem načel, načrtov in namenov. Glavna naloga agitacije je bila napraviti red mej kandidat, prva skrb, zjediniti volilce na jednega kandidata. Včasih to ni bilo lahko delo. Časih so bili merodajni lokalni interesi, uplivalo je sorodništvo in uplivalo prijateljstvo. Največ odločujejo lokalni interesi. Vsem volilcem v kakem večjem, raztegnjenem volilnem okraju, je težko ustreči in agitatorji, ki morajo v prvi vrsti imeti vsem volilcem skupne ideje pred očmi, imajo obilo težavnega dela, predno zjedinijo vse, ali vsaj večino volilcev glede določenega kandidata. Taka agitacija je pravo trpljenje! Toda pravi agitator ne stremi po družem, kakor po tem, da je pošteno služil ideji svoje gospodarske, politične ali socialne stranke. Zmaga kandidata, ki hoče to idejo zastopati, je jedino plačilo za njegov trud in dostikrat tudi za denarne žrtve in za zamere, katerim se ni mogoče izogniti.

Taka agitacija traja precej dolgo in tako dolgo, dokler niso stranke konsolidirane in volilci kakor zapriseženi na ideje svoje stranke. Potem je organizacija volilnih bojev lahka. Kandidati niso vase zaljubljeni in ne kljubujejo, a volilci so kmalo jedini glede kandidata ter grede potem v strogo vojaških vrstah na volišče.

Ali smo na Kranjskem že na tem

stališču? Hud boj imata danes meščan in boljši kmet s svojim duhovenstvom. Ta boj, ki je veljal začetkom le bolj ideji, da se duhovenstvu ter z njim združenim močem v državi in v deželi odvzame moč v vladah ter v javnem življenju, da se šola in družabno življenje oslobodita nadzorstva teh reakcionarnih elementov, poostiril se je tekom zadnjih let in postal strogo gospodarski boj. Danes stojita slovenski meščan in kmet v ljutem boju proti duhovščini, ki ga hoče zadaviti z združenim konsumom, ki ne samo trgovca, ampak tudi rokodelca zadene, ker ta konsum prodaja tudi fabrične izdelke rokodelstva. Neusmiljeno hočejo ti združni duhovniki to produktivno meščanstvo pabniti v proletarijat. V bolj razvitih deželah, kakor so naše uboge avstrijske dežele, je industrializem že 100 let v delu. Tekom teh 100 let sta našla v teh deželah na izumiranje postavljeno rokodelstvo ter obrt razna prehodna pota v novo, tej novi obliki dela prikladno gospodarstvo. Bilo je nekaj mrtvecev, ali ne toliko, kakor če bi nakrat se postavilo staro delo ven na mrzlo zimo. Pri nas še daleč ni misliti na tak prehod, v vsej Avstriji ne. Treba je prej v novo gospodarstvo strleče ostanke fevdalizma odstraniti. Naše duhovstvo mori s svoje gospodarske organizacije na jedni strani kmeta, katerega zapeljuje v dolgeve ter vadi njega, ki gospodari še večinoma naturalno, ekstenzivno, pripravljajoč si vsa živila na svoji zemlji, da kupuje živila v združnem konsumu. Nikjer na svetu ni združni konsum začel na kmetih, povsod v velikih, fabričnih velikomestnih centrih. Še le intenzivno za trgovino delujoči kmet se je počasi in to le glede nakupa za kmetijo najpotrebnejšega orodja, železa, semenj, gnojil združil v zadrage. Le na Slovenskem se hoče narobe začeti!

Meščanstvo in cerkvena fevdaliteta sta dve različni gospodarski rasi. Nikdar nista bila ta dva človeka prijatelja. Meščanstvo je razdrlo gradove tlake, meščanstvo je razdrlo nekoč vsegamočno teokratsko državo papeštva. Razumljivo je, da naše duhovenstvo, ki ima le svojega

očeta v Rimu in je le del velike fevdalne armade, po tem stremi, da tega našega meščana kakor hitro mogoče gospodarsko ubije, ker proletarec mu ne more v zgolj agrarnih deželah dosti ovir delati. Razumljivo je pa tudi, da naš meščan uvideva, da se proti temu sovragu z lavendlovo vodo ničesar ne opravi.

To mora volilce jediniti, to mora strankarstvo napraviti izrazito. „Za kruh gre!“ Ta parola mora biti vsem razumljiva. Meščanstvo v Metliki čuti duhovensko to organizacijo, drugod jo tudi čutijo. Ljudje dušnega dela, katerim ni in ne more biti vse jedno, ako padata kmet in meščan v proletarijat, ti morajo z vsemi močmi produktivnim meščanom na strani stati in nič drugega pred očmi imeti, kakor skupnega svojega gospodarskega sovraga. Ti omikanejši členi meščanstva in posestniki večjih kmetij morajo vedeti, da katoliški duhovnik nikdar ni dal pardona nikomur, kdor se mu je kdaj zoperstavil. Vedeti pa tudi mora, da ta duhovnik, ki nima skrbeti za svojo družino, ki le dela za svojo kasto, ni prej miren, dokler ga trdna pest za goltanec ne zagrabi ter ga spravi tja, kamor spada, pred altar.

Ker kmet in meščan ne najdeta lahke pravega kandidata, je neizogibno, da narodovi, mej narodom živeči duševni delavci pomagajo pri tej izbiri. V tem delu je treba stroge discipline in vzajemnosti. Tu ni na vago polagati, če je kdo kaj dobrega že za kak volilni okraj storil, ali če lokalne koristi kaj posebnega zahtevajo, ali če drugače komu ta ali oni kandidat všeč. Gre se za to, ako je kandidat zaprisegel na zastavo stranke. Kdo si bo na primer za vodnika izbral moža, ki bi rad obema, v boju stoječima strankama ustregel? Kandidat mora biti mož beseda, polnokrven strankar dotične stranke. V tem prepričanju morajo omikanejši ljudje brezobzirni biti in z lepo slogo vsem dober izgled dajati. Na tak način se osredotočijo vse moči na jeden smoter, na jedno osebo in potem se vrže nasprotnika na tla. Kdor te discipline ne pozna, kdor stavlja svojo osebno povolnost na prvo mesto, ta naj se vsede za peč in

naj mami priporoči pravljice iz „Tisoč in jedna noč“.

Ali smo taki v tej volilni borbi, ki je toliko važna, ker V. kurija in kmet direktno in tajno volita, tega danes še ne moremo potrditi; ali zmagati popolno in sijajno v mestnih skupinah, v V. kuriji in raznih volilnih okrajih na kmetih, ter pridobiti več mandatov, to zamoremo le, ako se ravnamo po vodilih najstrožje discipline. Aut aut! Srednje poti ne smemo poznati ne pri izbiri kandidata ne kot volilci. Kdor ni z dušo in telesom s stranko in makar ima le ta sto naglavnih grehov — angelji ne hodijo po zemlji, — ta ni za kandidata, ta se mora tudi kot volilec vzeti v strogo delo agitatorja. In zapomnimo si: Vsak glas šteje, nič ne cepiti glasov. Čim več glasov imamo pred volitvijo zagotovljenih, tem marljivejše delajmo do zadnjega trenutka za pridobitev novih komabantov.

Kaj pa narodnostni boj, če tako hudo ločimo? Ali nam je naše duhovenstvo le jedno postojanko v obmejnih deželah priborilo, ko je v preteklih štirih letih imelo v državnem zboru premoč? V Celje pogledite! Ali se je kdo na Dunaju teh talarjev in spremeljevalcev teh talarjev kaj zbal? Ali so jih kaj respektirali? Ali jih niso prezirali? In dalje, ali more kdo resnobno misliti, da bo narod s proletariziranim meščanstvom in katoliškim duhovnikom kot voditeljem le psa izvabil izza tople peči? Le pogledjmo na primer na Štajersko! Škof dr. Miha Napotnik je za Slovence določeno, s slovenskim denarjem zgrajeno cerkev v Mariboru otvoril z nemškim govorom. In takih slučajev dobimo povsod!

Možje bodimo, trdi, brezobzirni! Kdor zmaga, ima pravo na svoji strani, in makar je še toliko udarcev nasprotniku prizadejal. Narodnost moramo mi familiarni ljudje rešiti, katoliški duhovnik je ni nikdar prej in je ne bo nikdar, ker zanjo nima smisla, ker je kot klerikalec nasprotnik nacionalizma.

V Ljubljani, 1. oktobra

Volilni oklic antisemitov

kaže vso lažljivost in plitkost te smešne dr. Luegerjeve stranke. Oklic pravi, da je

LISTEK.

Zlo delo.

Ruski spisal Anton Čehov.

„Kdo prihaja?“

Nič odgovora. Stražnik ni videl ničesar, a slišal je skozi bučanje vetra in praske tanje dreves, da prihaja nekdo. Bila je temna, meglena marčna noč, katera se je črno razprostirala čez zemljo, in stražniku se je zdelo, kakor da so se zlili zemlja, nebo in on sam s svojimi mislimi v nekaj ogromnega, neprodinno črnega. Le tipaje je bilo možno iti naprej.

„Kdo prihaja?“ je vprašal iznova stražnik, in zdelo se mu je, kakor da čuje šepet in pridušeno smeh. „Kdo je tu?“

„Jaz, očka ...“ je odgovoril starikav glas.

„Dobro, a kdo si?“

„Jaz — popotnik.“

„Kak — popotnik?“ je zakričal jezno stražnik ter skušal z vpitjem zakriti svoj strah. „Kako si prišel semkaj? Čemu lažiš ponoči po pokopališčih?“

„Kaj? to je pokopališče?“

„Kaj pa drugega? Seveda je to pokopališče! Mari ne vidiš?“

„O-ho-ho-h ... O nebeška kraljica!“

se je začulo kakor vzdihanje starca. „Ničesar ne vidim, očka, ničesar, ničesar ... Kaka tema, kaka tema! Tema je kakor v rogu, očka. O-ho-ho-hhh ...“

„Kdo pa si?“

„Romar, očka, tujec.“

„Vrag vzemi ponočnjake ... In romarje tudi! To so pijanci ...“ je mrmral stražnik, pomirjen vsled odgovorov in vzdihov prišleca. „Grešniki ste! Podnevi popivate, a ponoči se gonite okrog. Čudno, poleg tega se mi zdi, da nisi sam, kakor da sem čul dva človeka — tri v bližini.“

„Sam sem, batjuška, sam. Povsem sam ... O-ho-ho-h, pri mojih grehih!“

Stražnik se je ustavil ter si skušal ogledati prišleca.

„Kako si prišel semkaj? je prašal.

„Zabredel sem, batjuška, ti dobri človek. Šel sem k Mitrijevskim mlinom ter zašel.“

„Uf! Ali je to pot k Mitrijevskim mlinom? Tepec! K mlinom treba iti na levo, najprve naravnost po poti, ki vodi iz mesta. Potem prideš na državno cesto. V svoji pijanosti si šel tri vrste zastoj. To si se ga v mestu pošteno napil, kaj?“

„Dà, dà, batjuška, grešil sem, zakrivati nečem greha. In kod naj hodim sedaj?“

„Pojdi naravnost po tem drevoredu, vedno naravnost do grmovja, tam se obrni na levo in pojdi do konca pokopališča, do vrat. Odpri vrata in hodi z Bogom dalje. Pazi, da ne padeš v jarek! In za pokopališčem hodi vedno po poljih, poljih, poljih, dokler ne prideš zopet na državno cesto.“

„Bog te čuvaj, batjuška! Srčna hvala; nebeška kraljica naj te ščiti! A kaj, bo bi me spremil, ti dobri človek? Bodi usmiljen, spremi me do vrat?“

„Ne, ne utegnem! Pojdi sam!“

„Usmili se me! Tema je, da ni videti roke pred obrazom ... Očka, bodi tako priazen! Spremi mi, gospod!“

„Saj ne utegnem spremljati te! Ako bi hotel spremljati vsakega pijanca, tedaj bi imel dosti opravila.“

„Za božjo voljo, spremi me! Ničesar ne vidim in bojim se, iti sam preko pokopališča. Hudo mi je, hudo, očka, zelo hudo, bodi dober!“

„Obesil si se mi na vrat ...“ je vzdihnil stražnik. „No, dovolj, pojdiva!“

Stražnik in popotnik sta se spravila na pot. Šla sta molče tesno drug poleg drugega. Ledena sapa jim je rezala obraz in z nevidnih dreves je padal gost dež ... Drevored je bil pokrit z lužami.

„Nekaj mi je neumljivo“, je opomnil

po dolgem molku stražnik — „kako si prav za prav prišel tu notri? Vrata so bila vendar zaklenjena. Ali si zlezal preko zidu? Kaj? Za starega človeka je to zadnja pot, po kateri naj hodi!“

„Ne vem, očka, res ne vem. Tudi tega ne vem, kako sem prišel semkaj. Morda me je vrag navdahnul. Bog me kaznuj! Gotovo sem vsled hudičevih čarodejstvij zabredel sem; hudobni duh me je zapeljal. In ti, očka, kaj delaš ti tukaj? Bržčas si tu stražnik?“

„Dà, stražnik pokopališča sem.“

„Vedno sam na pokopališču?“

Veter je postal tako silen v tem trenutku, da sta se oba ustavila za več minut. Stražnik je počakal, da je prestal naval vetra, potem je odgovoril:

„Trije smo tu, toda jeden je bolan in drugi spi. S tem se menjava.“

„Tako, tako, očka, tako. O kakšna sapa, kaka nevihta! Skoro tako je, kakor da čuje človek mrtve govoriti. Saj tulijo kakor divje zveri ... O ... vi ... vi ...“

„In od kod prihajaš?“

„Od daleč, očka. Tam od Volge, jako daleč. Od svetega kraja do drugega hodevam ter molim za dobre ljudi. Bog nam bodi milostljiv!“

(Konec prih.)

prva točka v programu krščanskih socialstov: odprava vsake obstrukcije. Ako se obstrukcija v novi zbornici ponovi, bo to smrt ustave. In sovražniki ustave, s koncem katere pride tudi konec države, so Čehi, Židje, nacionalci, socialni demokratje. Tako trdi dr. Luegerjev oklic. Da bi pobil še prav posebno socialne demokratje, trdi ta bedastozlobni oklic, da so draginje premoga krivi samo socialni demokratje. Revni delavci, ki se ubijajo z vedno smrtno nevarnostjo po kužnih premogarskih jamah, ubogi proletarci, ki žive z dlani v usta, samo ti so krivi, ne pa milijonarji Rothschild, Larisch i. dr. Zares, daleč so zašli ti krščanski socialci s svojim reševanjem ljudstva! Postavili so se že za branitelje židovskih in drugih kapitalistov.

Dogodki na Kitajskem.

„Pol. Corr.“ javlja, da Anglija vendarle ne sprejme predloga Nemčije, in tudi Francija ga baje zavrže. Sploh, piše „Pol. Corr.“, vlada med vlastmi resna nesloga glede mirovnih predpogojev. „Morningpost“ pa poroča, da so se Nemčija, Rusija in Francija zjediniše za skupen program glede pogajanj s Kitajsko. Vsled vpliva Rusije je Nemčija svoje zahteve baje zmanjšala. Lihungčang je že v Pekinu. Amerika zahteva odločno, da se mora princ Tuan odstraniti s sedanega vevplivnega mesta, sicer se Amerika mirovnih pogajanj ne udeleži. Kitajska vlada je izrekla Rusiji zahvalo, ker je umaknila svoje vojaštvo iz Pekina. Kitajski dvor pa vzlic vsemu noče vrniti v Pekin, nego se je v mestu Simanfa, v pokrajini Šansi, navidezno trajno naselil. „Köln. Ztg.“ poroča, da so boksarji pomorili dva nemška škofa, večje število misionarjev in tisoč kristijanov v pokrajini Mukden. Iz Newyorka pa poročajo, da so pomorili v pokrajini Šansi zopet 13 švedskih misionarjev. Sploh se poročajo iz raznih krajev nemiri in moritve.

Vojna v Južni Afriki.

Vzlic vsemu se boji med Buri in Angleži nadaljujejo. Roberts, ki iz neznanega vzroka vendar še ni zapustil Afrike, je sporočil 28. septembra v London: General Paget javlja, da so imeli Buri pri reki Pinaars veliko večje izgube, kakor se je mislilo. Približali so se namreč angleškemu utrdbam do 200 korakov. Dve gorski bateriji in skrit rov, katerega so Angleži razstrelili, so ubili več Burov. Blizu Heidelberga so zgrabili Buri angleško patroljo, ujeli nekega častnika in vojaka, enega ubili in štiri ranili. General Pole Carew je priredil na čast godu portugalskega kralja veliko vojaško paradu. Roberts pa je odposlal imenom armade kralju brzojavno čestitko. Angleži se hočejo pač svojim najnovejšim sosedom v Južni Afriki prikupiti ter upajo, da bodo portugalska oblastva ravnala z burskimi beguni bolj po angleško. Radi prevoza Krügerja v Holandijo so se vršila med holandsko in angleško vlado pogajanja. Anglija ne bo delala Krügerju osebno nobenih težav, a zahteva, da ne vzame seboj državnih aktov in državnega denarja. Krüger je baje odnesel seboj več milijonov burskega denarja in ta mika Angleže! Baje je dobil poveljnik „Gelderlanda“ že instrukcijo, da preišče Krügerjevo prtljago! Kot navaden berač naj zapusti Krüger svojo domovino — to je želja Angležev! — Na Angleškem so se že začele vršiti parlamentarne volitve. Chamberlain je že izvoljen v Birminghamu. Takozvana ženska liga silno in baje prav uspešno agitira za sedanjo vlado.

Volilni boj v Združenih državah.

Bryan, protikandidat dosedanjega predsednika Združenih držav, Mac Kinleya, je silno delaven ter je imel poleg svojih agitatorjev že nebroj shodov in govorov. Te dni se je izrazil jako ostro proti temu, da v južnih državah nimajo vsi zamorci volilne pravice ter hudo obsodil preganjanje zamorcev. S tem je pridobil škofa v Georgiji, ki je sam zamorec ter glavav metodistovske cerkve. Ta škof bo uplaval sedaj na zamorske volilce na korist Bryana ter mu s tem pridobil baje okoli milijon glasov. Tudi belokožci so baje jako za Bryana, ki je sovražnik imperalizma.

Dopisi.

Iz Maribora, 29. sept. (Štajerski Slovenci in štajerski katoliški poslanci.) Zdaj, ko v Ljubljani in v blaženi kranjski deželi vsak kapelanček in

mežnarič iz polnih ust raznaša nauk, da je Slovincem rešitev samo v katoličanstvu, kakor ga oznanjujejo Vaši Šušteršiči in drugi kranjski nositelji sv. Duha, čutimo mi slovenski trpini na Štajerskem, katere vedno krvavejša stiska železna devica graškega mažarstva, potrebo opomniti slovenski svet na prečudno krščansko ljubezen nemškoštajerskih katoliških poslancev v graškem deželnem zboru. Tam glasujejo ti katoliki vselej in vsakokrat proti Slovincem in se pridružujejo najhujšim liberalcem in brezvercem, kedar gre za kako napravo v namen zaduženja našega naroda. Opominjam posebno na sklep iz leta 1882, ko je šlo za vsiljevanje nemštva v slovenske ljudske šole in na sklep od 18. maja 1899, ko so v graškem deželnem zboru sklenili podporo letnih 2000 gl. celjskemu nemškemu Studentenheimu in ustanovitve 15 stipendij izključno za nemško grimnazijo v Celji. „Ljubi Boga čez vse, in bližnjega kakor samega sebe“ — ta nauk ni našel posluha pri štajerskih nemških katoliških nasproti nam Slovincem. To pa je gotovo, da v Gradcu so katoliški politiki v dejanju tudi sovražniki Slovincem in zato smo štajerski Slovenci prav mrzlega srca za katoliško politiko, od katere nimamo pričakovati po britkih naših izkustvih ničesar. Naši poslanci so obupani ošli iz graškega deželnega zbora. Za njimi pa je prišel tje naš knez in škof. Zdaj je dobil prae-mium z velikim križem Franc-Jozefovega reda. Grof Gleispach pa — spoznava dosledno v nemških sodnikih boljše ko so slovenski. Velja še rek: „Omne in Jesu, sed nihil in Jesuita!“

Zadnji Vaš dopis iz Polzeli o pridigah za volila za sv. maše itd. vzbudi je meni spomin na vrsto člankov v „Südt. Post“ pred kakimi 10timi leti, ki so razpravljali mašne ustanove in napovedi dohodkov od njih za določ. V enem tistih člankov je bilo naravnost rečeno, da so vtemeljitelji mašnih ustanov dobrotniki župnikov. To je pisal dr. theologie, dekan bivši profesor itd. Ubogo verno ljudstvo. Za svoj dušni blagor, za rešitev od kazni po smrti sporočujoš svoj žuljevo spravljeni denar, in sprejemniki sporočil Te imajo za dobrotnika! Več o tem drugokrat!

Od sv. Vida nad Cerknico, 29. septembra. Sedaj so prišli tisti časi, o katerih govori sv. evangelij, ki se bere 6. nedeljo po veliki noči. Prišla je namreč tista ura, ko devajo nas iz shodnic. Predpretečeno nedeljo je tukajšnji gospod župnik Janez Lovšin spodil iz žagreda gospo nadučitelja, ki se je hotela maše vdeležiti, in tako namesto odsotne gđ. učiteljice šolsko mladino nadzorovati, in to zgodilo se je vspricho zbranega ljudstva. Šla je takoj, a zabrusila mu je v obraz besede: Grem in nikoli več ne pridem. Gospod župnik jo je ravno tako kaznoval, kakor so Ribničanje raka, ko so ga v vodo nazaj vrgli. Že preje jedenkrat je g. župnik med pridigo prepovedal ljudstvu, da ne sme stati okoli orgelj. Nekemu g. učiteljskemu abiturijentu je tudi že pisмено prepovedal vstop na kor. Kam naj toraj hodijo sedaj vsi oni, ki nimajo stolov, in še ko je cerkev popolnoma zagatena? Da, da naš župnik je pravi oblastnež. Naj le pokaže svojo moč in naj nas le podi iz cerkve, potem bode kmalu cerkev prazna, in lahko bode praznim stenam prodajal svoje neslanosti, lahko bode stolom označeval besedo božjo in govoril za svojo nenasiitljivo bisago. Saj malokatera pridiga mine, da ne dela reklame za svoj nenasitljivi žep.

Gospod Lovšin je pa tudi jako bojevit. Izmišljuje si celo občespoštovanim možem, kakor mnogozasluznemu g. županu, g. predsedniku krajnega šolskega sveta, g. nadučitelju, učiteljskim abiturientom, prav lepe psovke. Jednega psuje z imenom Sultan drugega s Cibrovim Jakom, tretjega s Pašo, druge zopet s smrkovci. Ko bi bili mi taki neomikanci, kakor je naš župnik, lahko bi se mu tudi mi izmislili kako ime, n. pr. nenasitljivec ali kaj sličnega. Pa recite da niso to „masa bister“ gospod.

Posebno kaže svoje sovraštvo nad g. nadučiteljem in gđ. učiteljico. Grozi jima, kako jim bode on kot krajni šolski nadzornik gledal na prste, kako bode g. nadučitelju nagajal z urami krščanskega nauka, kako bode v urniku „okenca delal“, češ, da bode svoje ure ravno med druge predmete postavil. Pa mož se je jako opekel, kajti vsak učitelj ve, da urnik na večrazrednicah urediti ima pravico le učiteljski zbor. In

tukajšno učiteljstvo ima tacega krajnega nadzornika! Žalostna jima majka!

Gosp. župniku tudi ni po volji, kako ženske hodijo. Ta mu hodi široko, druga zopet drobno. Glejte si ga no, še ženske omožene opazuje s svojim bistrim očesom! Blagor fari, ko ima takega božjega namestnika. In takega župnika hvali še sam Prezvizišeni! Zdaj o birni ga je Prezvizišeni prav v zvezde koval, med tem ko je očitno zabavljaj čez prejšnjega našega dušnega pastirja, gospoda Zorca. Gospod knez in škof nikar ne iščite vzrokov tam, kjer jih ni. Da otroci ne znajo dovolj krščanskega nauka, to je zasluga g. Lovšina. Ko bi bil vestno ure krščanskega nauka vporabljal, in šole tolikokrat ne „šprical“, pa bi otroci nekoliko več znali. Gospod Zorc je bil pač mož, ki je vestno izpolnjeval svoje stanovske dolžnosti, ni pa odiral našega ubožnega ljudstva, zato pa je bil drugače bolj priljubljen pri svojih farihan, kakor pa je gospod Lovšin. G. župnik naj si g. Zorca za izgled vzame, posebno kar se tiče takta. Gospod Zorc je bil blaga in mirna duša. Kakor hitro pa je g. Lovšin prišel med nas, začel je zgago delati in prepir netiti. G. Lovšinu se je jako mudilo iz Polom, ker je bil ravno tak oblastnež, kakor je tu, in rečem, ako bode tu še nadalje tako nadaljeval, kakor je pričel, mu tudi tu ne bode obstanka. Dasiravno smo videti neomikani in neotesani hribovci, vendar občutke tudi imamo, in takemu gospodu si tudi svojih tilnikov ne bomo dali ukloniti in naj se še tako jezi in repenči, naj še nadalje pusti brez orožnega lista kokoši streljati v bližini hiš, mi se mu bomo le v obraz smejali. Kako ga ljudstvo uboga, je jasen dokaz, da se je na žegnanji v Otavah prav prijetno plesalo, dasiravno se že celo leto v tej občini ni. Morda pa res ne bo zdaj pet let maše? Kaj? Ako maše ne bo, pa g. Lovšin tudi bire ne bo dobil, česar se pa jako boji. Kakor se govori, misli tudi kaplanovo biro pobirati, ko kaplana vendar nimamo. Ti, ubogi kmet, pa nosi še nadalje v nenasitljivo mavho, polna itak nikoli ne bode, saj nima dna.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. oktobra.

— **Osobne vesti.** Profesor na učiteljski v Ljubljani g. Vaclav Srp je premeščen na učiteljsko v Stribrem. — Vladnim kancelistom je imenovan narednik pešpolka št. 27. g. Ivan Lederer.

— **Občinski svet** ima jutri ob 5. popoldne sejo. Na dnevnem redu so: Naznana predsedstva. Objava novosprejetega meščana Alojzija Lenčka in poročila o priložitvi prostora, na katerem se na Kernu dobiva led; o prošnji Marije Jarčeve za odprodajo neke parcele; o zahtevi Josipine Selanove, da se jej dá odškodnina zaradi zaidanja Starinarske steze; o oddaji del za napravo obrežnih zidov ob obeh straneh cesar Franc Jožefovega mostu; o odobrenju načrtov za obratni kolodvor električne cestne železnice; o prizivu Jerneja Jeleniča proti naročilu, da mora od svojega posestva speljati kanal; o odkupu sveta, kar se ga bode od župnega vrta pri Sv. Petru potrebovalo za električno cestno železnico; o prizivu Ivana Škerjanca proti vknjižitvi reverza glede vrednosti njegove hiše; o odobritvi kolavdacije podaljšane Bleiweisove ceste; o delovanji tržnega nadzornika za dobo od 1. dne avgusta 1899 do 1. dne septembra 1900; o porabi raznih dotacij; o zvišanju letne nagrade realnemu hišniku Ant. Bitencu; o prevzetji šolskega sluge Štefana Benčine v začasno mestno službo; o naročenju knjige „Geschichte des k. und k. Infant. Regiments Nr. 17“; o prošnji Marije Abramove za podaljšanje ustanove; o statutu in baviniku za II. mestni otroški vrtec; o nakupu nekaterih učil za mestno dekliško osemrazrednico; o uvrstitvi svote 3000 kron v proračunu l. 1901 za stvarne potrebščine na snujoči se III. mestni deški ljudski šoli; o pobiranji ukovine od onih sosednjih občin, ki pošiljajo svoje otroke v mestne ljudske šole; o nakupu Brunetove učne knjige za telovadbo; o najemniški pogodbi za prostore v „Zatiškem dvorcu“; o zvišanju dotacije za okrajno učiteljsko knjižnico; o pritožbi nekaterih ljubljanskih vrtnarjev; o prošnji Josipine Gnesdove za znižanje vodovodne pristojbine; o pre-naredbi in o prizidku pri shrambi za pre-mog v Klečah; o oddaji službe vodovodnega montérja; o nagradi za stavbno vodstvo pri mestni ljudski kopeli.

— **Klerikalno gospodarstvo.** O razmerah, ki vladajo pri klerikalni posojilnici v Škocijanu na Dolenjskem, poroča „Slov. Zadruga“: Potrebna ravno taposojilnica ni bila; kajti v sosednih farah Mokronog in Št. Jernej so že bile dobre posojilnice; nova posojilnica škocijanska je segala zlasti v delogrog posojilnice v Mokronogu in nekoliko še v obsežje krške posojilnice. Ta posojilnica je bila ustanovljena v jeseni l. 1897. s pomočjo Ljubljancanov. Pravila je imela taka, kakor druge posojilnice. V načelstvu je bilo osem kmetov, predsednik pa kaplan Matevž Kos. Ta posojilnica ni imela v treh letih nobenega občnega zbora in ni še prišla na dan z nobenim računom. Ker ni bilo računa, ga tudi ni mogla poslati davčnim in političnim oblastim, ki so jo ostro prijemale, kar je naravno, ker brez računa ni mogla plačati niti neposrednih pristojbin, niti rentnine, niti eventualnega pridobinskega davka. Radi tega je okrajno glavarstvo v Krškem kot davčna oblast nalagala posojilnici ali njenemu načelniku globe po 20, 40, 60 K, katerih se je v teku treh let nabralo od 700—800 K. Kdo jih je moral plačati? Posojilnica? Kje jih je vzela? Načelnik? Kje jih je vzel? Vkljub temu še ni bilo računa, čeravno je morebiti okrajno glavarstvo tudi kot politična oblast nalagalo globe. Naposled je bila ta gosposka primorana, posojilnico ovaditi okrožnemu sodišču v Rudolfovem, ki je zopet od posojilnice ali od načelnika terjalo občni zbor in račune. Ker se tudi tej gosposki ni zadostilo, dobilo je sedem odbornikov — samih kmetov — te posojilnice poziv, da morajo zadostiti svojim pravilom in zakonu, z zagrozio; da dobi vsak 35 K globe. Toda nevedni kmetje so mislili krivdo zvrniti na posojilniškega nadzornika, kaplana B. Le eden kmet-odbornik je celo zadevo pojasnil predsedniku posojilnice v Krškem. Ta mu je svetoval, naj večina odbornikov posojilnice v Škocijanu njega pooblasti, da bode on pomagal, da se računi te posojilnice uredijo in skliče občni zbor. Ko je večina odbornikov te nesrečne posojilnice s posredovanjem tega gospoda sklicala občni zbor, in ga razglasila v „Slovenskem Narodu“ in „Slovincu“ vzdramil se je šele predsednik škocijanske posojilnice, kaplan Kos, in poklical dva uradnika „Gospodarske zveze“ iz Ljubljane, da mu bosta pomagala sestavljati račune. — Pri vsem tem trpi posojilnica ne samo, na ugledu, ampak veliko tudi v materialnem oziru. Vprašamo samo: Kje se je vzel denar za globe, naložene od davčne oblasti? Kje denar za globe od politične oblasti? Kje denar za globe c. kr. okrožnega sodišča? Kje denar, da se bosta plačala dva draga uradnika, ki sta prišla iz Ljubljane?

— **Škof na Uncu.** Zadnjič, ko je škof birmoval po cerkniški dekaniji, prišel je tudi na Unec, dasi je tam bilo le kacic 30 birmancev. Škof je imel na Uncu tudi propoved. Kakor povsod, tako je tudi tod obširno pripovedal, da je nedolžen in razlagal, kako si je ohranil svojo nedolžnost. Tudi razgrajal je na prižnici tako kakor je njegova navada, kadar ga premaga strast. Toda vsega tega bi ne bili omenili, ko bi škof v svoji prepovedi ne bil na prav neprimeren način razžalil prebivalcev Rakeka. Škof je namreč tarnal, da na Uncu ni vse tako, kakor bi moralo biti in trdil, da je tega deloma kriv Rakek, češ, Rakek je na slabem glasu. Ti ubogi Rakek! Klerikalen je tako, da že bolj ni mogoče, škofu je postavil 4 ali 5 slavolokov, in njemu na čast okrasil vse hiše in vsa okna z zastavami, v zahvalo zato pa gre škof v cerkvi zmerjati pobožne Rakovce, da so na slabem glasu, dasi niso nič slabši in nič boljši kakor klerikalci v drugih krajih. Res, čudna so pota našega škofa!

— **Slovensko gledališče.** Jutri, v torek 2. t. m. vprizori se prvičkrat na slovenskem odru hrvaška narodna opera Nikola Šubič-Zrinjski, glasbena tragedija v 3 dejanjih (8 slikah) po drami Th. Körnerja, napisal Hugo Badalič, uglasbil Ivan pl. Zajc. Naslovno ulogo Zrinjskega poje gosp. Josip Noll, kateri je to ulogo ob svojem času tudi v Zagrebu kreiral. Tenorski partiji te opere pojeta gospod Orželski, kateri kot novoangažovan tenorist slovenske opere sploh prvičkrat nastopi na našem odru; ulogo Jelene, hčer Zrinjskega poje gospodična Nošmi, ulogo Eve, njegove žene gospodična Carneri in

ulogo Sultana Sulejmana poje g. Lötzh. Ostale uloge pojo gg. Polašek, Lumber, Štamcar, Pavšek ml., Kinkelbah in Črne. Dejanje se godi l. 1566. v Belgradu, v mestu in gradu Sigetu in pred njim v turškem taboru. Nove kostume, katerih je bilo za to opero treba mnogo napraviti in ki stanejo za naše razmere veliko svoto, izdelal je garderobar dramatičnega društva gospod R. Valenta. Ker stane vpriporitev te opere mnogo denarja, so cene k predstavam te igre nekoliko povišane.

— Slovensko gledališče. Sobotna „Sappho“ se nam je zdela še boljše kot prejšnja. Posebno sta nam poleg dražestne Rückove ugajala bolje kot zadnjič g. Housa in gospa Danilova; ta je našla pri povesti o ugrabljenju Melite posebno naravnih glasov. Pri g. Štefancu smo opazili, da je njegov nastop proti masi in proti moškimi igralcem dokaj sigurnejši kakor proti ženskam; toda prav to daje mladeniški njegovi prikazni neko posebno karakteristično nežnost, ki se pri plemenito razpoloženih naravah kaže v boječnosti proti ženskemu spolu. „Pred žensko je največji junak boječ“, je dejal že Jurčič, in da je to fino potezo moške narave g. Štefanec pogodil, mu štejemo v posebno zaslugo. Naj še omenimo, da dobi glas Štefanev pri genljivih prizorih neko posebno milobo. — Obisk gledališča nas je jako zadovoljil, kajti videli smo, da imamo res nekaj inteligentnega občinstva.

— Potrjen zakon. Cesar je potrdil velevažni zakon, ki ga je sklenil deželni zbor kranjski, namreč zakon o ustanovitvi zaklada za javna dela in za povzdigo deželne kulture. O važnosti tega zaklada bomo še govorili.

— Pet let brez maše ostanejo farani v Novivasi in pri Fari, ker so prelomili zapoved škofovo (zadnji „Pastirski list“), da so na shodu 30. septembra 1900. plesali. Bržčas bosta tamošnja duhovna za ta čas penzionirana. Le tako dalje!

— Iz c. kr. mestnega šolskega sveta. O c. kr. mestnega šolskega sveta redni seji, dne 19. septembra 1900 nam je došlo na stopno poročilo: Po proglasitvi sklepčnosti poročila zapisnikar o rešenem tekočem gradivu. Ob ti priliki se odobri suplentura izprašanega učiteljskega kandidata Fridrika Žebre-ta, ki nadomestuje učitelja Engelberta Gangla za časa njegovega dopusta na I. mestni deški 5 razrednici. Dalje so se potrdile kot pomožne učiteljice na mestni slovenski dekliški 8 razrednici za novo šolsko leto dosednji pomožne učne moči: Jakobina Tomčeva, Marijanica Prosenčeva, ter Emilija Rojčeva. Ker se je vpisalo mnogo dosedanjih uršulinskih učenk in učenk iz Lichtenturnične šole na dekliško 8 razrednico, kjer ni več prostora, se sklene, da se imajo te učenke po možnosti sprejeti na njihovi dosednji šoli. Za 6. vsporednico II. mestne deške 5 razrednice se določi dosednji pomožni učitelj Radolf Vrabl. Na to se reši množica prošen za sprejem okoliških otrok na mestne šole, kojim prošnjam se z ozirom na prenapolnjenost mestnih šol more le deloma ugoditi. Prošnji izprašane učiteljske kandidatke Darinke Franke-tove za mesto radovoljke na dekliški 8 razrednici se soglasno ugodi. Nadalje se dovolijo nekatere preuredbe glede šolskih klopi in drugega inventarja na I. mestni deški 5 razrednici. Končno se na predsednikovo poročilo imenuje radovoljka na mestni dekliški 8 razrednici Vida Levčeva za pomožno učiteljico na I. mestni deški 5 razrednici.

— I. slovenska umetniška razstava. Ker je došlo še po otvoritvi razstave več umotvorov ter je v veliki dvorani prostora nedostajalo, je sklenil odbor umetniškega društva, da odpre za kasneje dospela dela še stransko sobo, ki je za veliko dvorano. Gospoda slikarja Ivan Grohar in R. Jakopič, ki sta si pridobila za aranžma razstave največje zasluge, sta včeraj in danes uredila še postransko sobo, ki je občinstvu že na ogled. V postranski sobi je več jako zanimivih del gg. Vesela, Jakopiča, Strnena, Gvaiza, Jame, Germa, Žmitka, Trinka in dr.

— Russkij kružok. Nadaljevalni kurz ruskega jezika se začne danes, dne 1. oktobra ob 8 uri zvečer, in sicer za sedaj še v lanskem lokalu, v drugi mestni šoli (na Grabnu). Vdeležniki naj prinesejo seboj drugo knjigo Volpérjevega učbenika, ki se ima letos do konca temeljito prede-

lati. Pozneje se prične strogo slovnisko poučevanje po Blossfeldovi knjigi, katere je odbor več izvodov naročil na društvene stroške ter jih da tistim, ki se za to prijavijo. Kdor si pa hoče to knjigo omisliti na svoje stroške, naj si jo izvoli pravočasno naročiti v L. Schwentnerjevi knjigarni. Kurz ruskega jezika za začetnike se prične nekoliko pozneje, ker hoče odbor počakati, da se zglati zadostno število, in da bode mogoče z vsemi vdeležniki hkratu pričeti pouk. Kdor torej namerava pristopiti temu kurzu, naj se zglati takoj, opozarjamo nanj vse tiste, ki so lansko leto iz tega ali onega razloga tekom poučevalne dobe odpadli, pa bi letos radi nadaljevali. Nadalje opozarja odbor na praktičen kurz češčine, ki ima zlasti pomen za trgovce, turiste, Sokole, žurnaliste in sploh za vsakogar, ki v vsakdanjem življenju večkrat čuti, kako dobro bi bilo, ko bi vsaj razumel češko. Sedaj se mu nudi prilika, da se v jedni zimi pri količkaj zadostni marljivosti prisvoji češki jezik v toliki meri, da se bode mogel na tej podlagi dalje dovrševati, ako mu bode potrebno. Russkij kružok namerava letos prirediti tudi več predavanj. Predmet tem predavanjem bodo seveda razni zanimivi zgodovinski in kulturni pojavi iz življenja ruskega in češkega naroda. Z ozirom na to, kar bo društvo podajalo svojim članom, se sme toraj odbor upravičeno nadejati obilne in živahne udeležbe iz onih krogov, ki se zanimajo tudi za take stvari.

— Cesar v Gorici. Slavnost 400letnice združenja Goriško-Gradišanske, ki se je vršila v soboto in včeraj, je iztekla prav sijajno. Vršila se je točno po določenem vspredu in ob mnogoštevilni udeležbi občinstva. Doslej imamo pred seboj samo poročila c. kr. korespondenčnega urada, ki pa se seveda skrbno ogibajo vsemu, kar je imelo le količkaj narodnega značaja. — Na Nabrežinski postaji je cesar postal pevsko društvo „Nabrežino“ z govorom. Predsednik je izrekel v imenu pevskega društva „Nabrežine“: Kličem Vašemu Veličanstvu dobro došlo na slovenskih tleh.

— Cesar se je na povratku iz Gorice pripeljal sinoči ob 7. uri 58 minut v Ljubljano. Tu je vlak stal 5 minut, a cesarja ni bilo videti. Pred kolodvorom se je zbralo mnogo občinstva, ki je potrpežljivo čakalo več ur na prihod vlaka, a naposled ni ničesar videlo.

— Nesreča. Gozdni oskrbnik verskega zaklada na Bledu gosp. pl. Roth je ponesrečil. Na lovu se je njegovemu spremljevalcu sprožila puška, in je strel zadal g. pl. Rotha tako nesrečno, da je bil takoj mrtev. Druge podrobnosti nam še niso znane.

— Vodstvo ljudske šole v Šiški in na Viču je sklenilo 70 imendan cesarja Franca Jožefa I. v sredo, 3. t. m. skupno praznovati s sledečim vspredu: I. Okrašenje šole z zastavami. II. Sv. maša z govorom in petjem ob 9. uri na Rožniku. III. Po sv. maši pogoščenje in prosta zabava mladine pri g. M. Peršinu na Rožniku. IV. V sredo zvečer razsvetljenje šole. Častiti stariši in prijatelji šolske mladine vabijo se k obilni vdeležbi.

— Kolesarskega društva „Ilirije“ včerajšnja dirka Tržič-Ljubljana se je vršila ob trajnem zanimanju občinstva. Izid je bil naslednji: Prvi je prišel na cilj g. Gotthard, 1 uro 18 m. 33¹/₂ sek.; drugi g. Rebek, 1 uro 19 m. 4¹/₂ sek.; tretji g. Strnad, 1 uro 33 m. 22¹/₂ sek. Za njimi in sicer v določenem času gg. Ferkovič Pakiž, Svete, Novák in Debeljak. Koncerta v „Narodnega doma“ steklenem salonu udeležilo se je mnogo narodnega občinstva; vrlo dobro sta bila zastopana kluba „Slovenskih biciklistov Ljubljana“ in „Slavca“. Pevsko društvo „Ljubljana“ pa je vojaške godbe presledke izpolnjevalo s priznanim dobrim prednašanjem številnih pevskih točk.

— Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo priredi v sredo, dne 3. t. m. ob 1¹/₂ 8. uri zvečer povodom 70. imendne Njegovoga Veličanstva serenada. Pri serenadi bo prvič nastopila meščanska godba. Meščanska godba ima 30 mož in so razun dveh vsi dosluženi vojaški godci.

— Mestna hranilnica ljubljanskega. Meseca septembra 1900. uložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 755 strank 404.178 kron 60 vin., 743 strank pa dvignilo 508.189 kron 61 vin. V tretjem četrtletju 1900. dovolilo se je 166 prosilcem posojil za zemljišča v skupnem znesku 229.090 kron.

— Bicikelj vzal je ključarski pomočnik Franc Kelih nekemu kolesarju, ker ga je na Dunajski cesti pred topničarsko vojašnico podrl na tla in povozil in mu ni hotel povedati imena.

— S kaveljnom je plesal hlapec Karl Kanc v neki gostilni na Tržaški cesti. Obesil si ga je nalašč na žepe pri suknji, da so se drugi plesalci na njega obesili. Kovaški pomočnik Jakob Gabrič je zadel z roko ob kavelj in se je poškodoval.

— Vojaka napadli so danes ponoči pred gostilno na Tržaški cesti ponočnjaki, hlapec Ivan Zupan je letel z nožem za vojakom, toda ta je potegnil bajonet in udaril Zupana po glavi in ga lahko poškodoval. Ivan Zupan je bil aretovan.

— Aretovan razgrajač. Delavec Ant. Kramar je v stanovanju svojih starišev razgrajal in je hotel očeta preteptati. Tudi je preklinjal Mater božjo. Stanovniki v hiši so poslali po policaja, ki je naredil mir s tem, da je Antona Kramarja odpeljal v zapor.

— Vojak — razgrajač. Brambovec Franc Šešek je razgrajal včeraj zvečer v Stružnikovi gostilni v Konjušnih ulicah. Razbijal in lučal je vrčke po gostilni. Ko je zagnal jeden vrček proti Petru Marinkotu, se mu je ta umaknil in vrček je zadel Marijo Perdanovo, da je bila najedenkrat vsa v krvi.

— Zaradi cip sta se včeraj zvečer sprla v Mihaličevi gostilni v Cerkvanih ulicah dva trnovska ciparja. Bilo je v gostilni zbranih več slovečih ciparjev, ki pa so drug drugemu očitali, da kradejo limanice, in vsled tega je nastal prepri in pretep.

— Z rešilnim vozom so prepeljali danes dopoldne v deželno bolnico Marijo Gregorec, katero je na stopnicah na magistratu zadela kap.

— Kuhinjska okna je nekdo odnesel Ivani Grilovi, posestnici ob cesti na Loko.

— Skupaj trčila sta danes dopoldne v Wolfvovih ulicah fijakar Franc Japelj ml. in kolesar postrešček Filip Smrkar. Kolo slednjega je bilo močno poškodovano.

* Nov roman Henrika Sienkiewicza. Kot nadaljevanje romana „Quo vadis?“ — ki izhaja v prevodu sedaj v goriški „Soči“ — spisal je Sienkiewicz roman „Mistična roža“. Spisati hoče tudi roman iz Napoleonovih časov.

* Američanski Montecchi in Capuletti. 20letni Hiram Lukeš v Pinevilleju se je zaljubil v 16letno Lucy, hčer sosedu, farmerja Moata. Med rodbinami traja že cela desetletja silno sovraštvo. Ker sta zaljubljenca vedela, da so stariši proti poroki, sta pobegnila na konju. Toda služabnica zaljubljene Lucy je beg izdala njenemu očetu. Oče in njegova dva sina sta zasedla konje in zasledili begunca prav v hipu, ko sta prišla do vode. Oče in sina sta ustrelila nanju in ubila obadva.

* Človeške hijene. Na otoku Galveston je divjal strašen, nenavaden orkan. Poročali smo že, da je porušil vse mesto, pobil ljudi, jih potopil, ako so bili pri bregu v čolnih, ali pa jih pometal v morje. Sploh je našlo na morju veliko število ljudi svojega smrti. Pri toliki nesreči pa vendar bestialnost človeška ni bila zatrta. Zamorci so ropali kakor najbesnejši bandite. 50 zamorcev so postrelili vojaki na mestu, ker so ropali imetje mrtvecev. Pri nekem zamorcu so našli 23 odrezanih prstov s prstani. Nekega zamorca so zalotili, ko je hotel neki bogati dami odgrizniti ušesi z dragocenimi uhani. Takih nečuvnih zločinov se je pripetilo mnogo. Sploh se je ropalo in kradlo brez usmiljenja. Zato se je proglasilo nad mestom obsedno stanje. Baje so našli doslej že 2300 trupel. Vseh ljudi pa je bilo ubitih baje okoli 5000.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje 1. oktobra. Mnogobrojno obiskani zaupni shod je proglasil kandidatom kmetske skupine viteza Berksa, za mestno skupino Celje dr. Dečka z izrečno željo, da v Ptuj mesto Gregoreca, ki ne kandiduje, kandiduje Žičkar; za V. kurijo pa je kandidat še in suspenso.

Dunaj 1. oktobra. Cesar se je davi ob 5. uri povrnil iz Gorice.

Praga 1. oktobra. Češki radikalci so mladočeški stranki napovedali za prihodnje volitve boj na čeli črti.

Praga 1. okt. Včeraj sta sevršila v Trutnovu dva strankarska shoda, namreč shod nemških radikalcev in nemških liberalcev. Na prvi shod je došlo kaci 4000 pristašev, na drugega samo kaci 1200. Mir se ni kalil. Oba shoda sta sprejela resolucije, ki obsegajo že znane zahteve tistih strank. Ob polu 4. pop. so liberalci položili na spomenik cesarja Jožefa venec. Ta venec je ob 4. izginil. Mislilo se je, da so ga vzeli radikalci, a pojasnilo se je, da ga je dal župan odstraniti.

Praga 1. oktobra. V Sobeslavu je bil včeraj velik ljudski shod, na katerem je govoril dr. Herold, ki je izjavil, da po njegovi sodbi Čehi ne bodo več dolgo izolirani nego kmalu zopet združeni s prejšnjimi svojimi zavezniki.

Lvov 1. oktobra. V Przemyslu je bil 16letni gimnazijalec Rudecky izročen sodišču, ker je v družbi s policijskim korporalom izvršil celo vrsto vlovov.

Berolin 1. oktobra. Kitajski cesar se je obrnil do nemškega cesarja s prošnjo, naj dovoli, da se začne mirovna pogajanja.

London 1. oktobra. Feldmaršal grof Waldersee je došel v Tientsin, kjer mu bo prevzeti poveljstvo nad ostanki združene armade.

Narodno gospodarstvo.

Našim sadjarjem!

(Priobčil Viktor Rohrmann).

(Konec.)

Sprejel sem tudi dva dopisa, v katerih kritikujeta gospoda pisca mojo razpravo na ne baš laskav način. V enem z nečitljivim podpisom očita mi gospod pisec, da imam o prešanji jabolk toliko pojma, kakor slepec o „farbah“. Moja trditev, da se morajo porabiti za napravo jabolčnika samo dozorela kislja jabolka, pravi pisec, „da ni nič vredna“. Vsa jabolka so po mnenju tega gospoda dobra, tudi sladka, jabolka ne smejo biti popolnem zrela itd. Jaz dejanski nimam lastnihkušenj. Za časa svojega bivanja na Virtemberškem (skozi sedem let vsako leto 5—6 tednov) sem se pa jako zanimal o vseh pripravah in „prešanju“. Prepotoval sem celo deželo, pa povsod so plačevali popolnem dozorela in kislja jabolka cent (50 kg) po 2 marki dražje. Največje trgovine z jabolčnikom, Schuller, Mertens, Leonhardt itd. sploh ne kupujejo jabolk pred 15. oktobrom. To je bilo meni mero-dajno pri svojih nasvetih in nič drugega.

V drugem dopisu z lepo pisavo mi pa znani neznanec z izmišljenim podpisom Krišpin Žajfarovič očita, da delam reklamo za svojo „obledelo slavo“, da hočem kandidirati (kam pa, mar-li v državni zbor? V Vašo tolažbo Vam rečem, da nimam potrebnih zmožnostij za poslanca, še manj pa časa), da se naj „vsaj enkrat naučim rešeta delati“ in vse polno takih ljubeznivostij. Ker nisem nikdar na kako slavo reflektiral in je tudi ne užival, ni mogla ista obledeti. Ponujali so mi pač mandate. Odklanjal sem jih pa dosledno, ker imam, hvala Bogu, dovolj drugih opravkov. Za učenje sem pa že prestar, hočem pa — ako gospod svetovalec, dovolite — Vas ubogati in bom pustil jednega svojih sinov učiti. Končno prosim Vas, ljubeznivi gospod, prav uljudno, da me v bodoče lepo pri miru pustite, kakor jaz to pri Vas storim. Če Vam pa „žilica že drugače ne pusti“, pa nadaljujte svoje započeto delo in počastite me zopet ob novem letu s kako duhtečo cvetko, kakor to že nekaj let praktikujete, oprostite mi pa že naprej, da Vam ne bom — kakor nikdar, tako tudi sedaj ne revanžiral, ker imam navado, da se vedno s polnim in pravim imenom podpisujem.

— Ljubljanska kreditna banka. Pri ljubljanski kreditni banki je bilo v mesecu septembru, t. j. za prvi mesec njenega poslovanja vloženo na knjižice in na tekoči račun 343.182 kron 86 vin., vzdigneno pa 69.642 kron, stan vseh ulog dne 30. septembra znaša torej 273.540 kron 86 vin.

Slovenoi in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Poslano*

sl. uredništvu „Slovenskega lista“ tu.

Da se notica, priobčena v sobotni številki „Po nedolžnem radi tatvine prijeta“ napačno ne tolmači, izjavljam, da se ni izvršila tatvina v moji prodajalni, temveč pri tvrdki R. Miklauc, Špitalske ulice ter je vzrok sedanji imejtelj tvrdke, mladi Francelček Drogenik.

J. Miklauc
krojaški mojster.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (2016)

Darila.

Za učiteljski konvikt: Gospod Matija Baudek na Dunaju 3 K 50 vin. — Svoto smo izročili blagajniku gospodu Jakobu Dimniku, ki s tem hvaležno potrjuje prejem.

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v Škofji Loki se dobiva (321—67)

ustna voda

z novim antiseptikom katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado Fran, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjilobo. Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 305-3 m. Srednji arčni tlak 736-0 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
29.	9. zvečer	737.7	18.3	sr. jzhod	jasno	0.0 mm.
30.	7. zjutraj	737.4	17.1	sl. jzhod	pol. oblak.	0.0 mm.
	2. popol.	737.1	22.9	sr. jzhod	pol. oblak.	0.0 mm.
1.	9. zvečer	737.5	15.3	sl. jzhod	skoro obl.	0.2 mm.
	7. zjutraj	738.6	15.4	sl. jug	pol. oblak.	0.2 mm.
	2. popol.	738.4	24.3	sr. jzhod	jasno	0.2 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 19-1° in 19.8°, nor nate: 13-0° in 12-9°.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah	96.80
Skupni državni dolg v srebru	96.65
Avstrijska zlata renta	114.55
Avstrijska krona renta 4%	97.20
Ogrska zlata renta 4%	113.55
Ogrska krona renta 4%	90.45
Avstro-ogrske bančne dolžnice	1692.-
Kreditne delnice	644.25
London vista	242.05
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118.35
20 mark	23.65
20 frankov	19.26
Italijanski bankovci	90.40
Č. kr. cekini	11.46

Zahvala.

Za vsestransko izkazano sočutje ob boleznih in smrti ljubljene soproge, gospe

Barbare Topolavec
roj. Kališnik

kračmarice in posestnice

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo drage ranjke k večnemu počitku izrekam tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znanem srčno zahvalo. Posebej pa se zahvaljujem darovateljem za krasne vence in slavnemu pevskemu društvu „Ljubljana“ za nagrobno petje.

V Ljubljani, 1. oktobra 1900.

(2022) **Fran Topolavec.**

Šunke

suhe, male, razven krače brez kosti, kilo 95 kr., posebno za gostilne, kranjske klobase, velike po 18 kr. iz samo prašičevega mesa pošilja proti povzetju

(2917—1) **Ivan Ev. Sirc v Kranju.**

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Hebr, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54. m. zjutraj, ob 1. uri 5. m. popoldne, ob 6. uri 55. m. zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15. m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38. m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51. m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21. m. zjutraj, ob 2. uri 32. m. popoldne in ob 8. uri 48. m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28. m. zjutraj, ob 2. uri 5. m. popoldne, ob 6. uri 50. m. zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49. m. zjutraj, ob 11. uri 8. m. dopoldne, ob 6. uri 10. m. zvečer.

Brady-Jeve

kapljice za želodec

(prej

Marijacejske kapljice za želodec)

prirejene v lekarni „pri ogerskem kralju“ Karla Brady-ja na Dunaji, I., Fleischmarkt 1.

v obče izkušeno in poznato zdravilo, ki oživilja in okrepuje želodec, če je prebava motena, in sploh pri želodčnih bolečinah.

Cena steklenici 40 novč.
Dvojna steklenica 70 „

Usojam se opozarjati še enkrat, da se moje kapljice za želodec čestokrat ponarejajo. Pazi naj se torej pri kupovanju na gorenjo varstveno znamko s podpisom C. Brady, in naj se zavrne vse kot neprijetne, ako nimajo te znamke in podpisa C. Brady.

Kapljice za želodec C. Brady-ja (prej Marijacejske kapljice za želodec) so shranjene v rdečih nagubanih škatljah in imajo podobo sv. Matere Božje Marijacejske (kot varstveno znamko). Pod to znamko mora biti podpis C. Brady.

Deli so navedeni. (1739—3)

Kapljice za želodec se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Najfinejše

namizno surovo maslo

izvrstno (2023—1)

kuhinjsko surovo maslo

planinskega pridelka in pristno

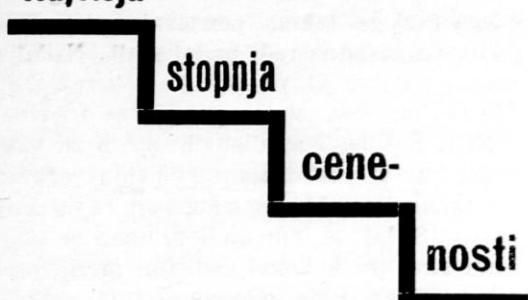
gorenjsko kuhano maslo

se dobiva sveže v trgovini

Edmund Kavčič

Prešernove ulice nasproti glavne pošte.

Najvišja

je dosežena, če se dobre vrste blago priporoča po najnižjih cenah.

Mi ponujamo na primer:

Tenis flanel, jako širok . . .	meter po 20 kr.
damsko sukno, dvojno široko	30 „
modni ševiot, dvojno širok	42 „
angleški teški noppés, 120 cm. širok	30 „
izvirni loden iz ovčje volne, 120—130 cm. širok	1 gld.
čisto volneni casan, dvojno širok	78 „
srajčno sukno, meter	17 „
dalje perilo, tkano blago, platno, preproge	
po izredno nizkih cenah.	
Z velespoštovanjem	

Bratje Monath

najcenejša razpošiljalna tvrdka za manufakturno in modno blago

v Gradcu

Jakominiplatz 19. Radetzkystrasse 2.

ENA dopisnica zadostuje, pa dobite na željo vzorce brezplačno in poštine prosto. (2008—1)

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo. (1933—3)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulantnejših pogojih. (1877—15)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi. Promese k vsem zrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga. Eskompt menjic najkulantneje. Borzna naročila.

Otvoritev tovarne.

Usojam se najudaneje naznanjati, da sem

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

zgradil

tovarno za izdelovanje testenin

ter začel z izdelovanjem dne 1. oktobra t. l.

V zavesti, da nisem štedil niti truda niti stroškov, da jo opremim solidno in z najnovejšimi stroji, se laskam z nado, da z izdelovanjem najboljšega blaga popolnoma zadostim zahtevam p. n. odjemalcev.

Z uljudno prošnjo, da se to blagovoli vzeti na znanje in da se po možnosti podpira to moje podjetje beležim

velespoštovanjem

Ed. Zelenka.

(2000—1)